

1. Lagstiftning

Sverige ska se till att alla lagar passar ihop med barnkonventionen och att barns rättigheter alltid är viktigast.

2. Samordning

Alla i Sverige ska jobba på samma sätt för att barn ska ha det bra, oavsett var barnen bor.

3. Resursfördelning

Det måste finnas pengar för att barn ska få tillgång till sina rättigheter, särskilt för barn som har det extra svårt.

4. Datainsamling

Sverige behöver bli bättre på att samla information om hur barn har det, så att Sverige kan hjälpa dem bättre.

5. Oberoende övervakning

Det behövs en myndighet som ser till att barnkonventionen följs och som barn enkelt kan prata med om något inte känns rätt och deras rättigheter kränks.

6. Spridning, upplysning och utbildning

Alla ska få lära sig om barns rättigheter, både vuxna och barn, så att alla vet vad som är viktigt.

7. Internationellt samarbete

Sverige ska hjälpa andra länder att bli bättre på att ge barn tillgång till sina rättigheter, även i andra länder.

8. Barns rättigheter och näringslivet

Företag som jobbar i Sverige måste följa regler som skyddar barn och se till att företagen inte gör något som skadar barn.

9. Icke-diskriminering

Sverige bör stärka skyddet mot diskriminering av barn genom bättre datainsamling, riktade åtgärder mot rasism och ojämlikhet, samt förbättrad tillgång till vård, utbildning och rättvisa för alla barn.

10. Barnets bästa

När beslut fattas om barn, exempelvis om de ska bo eller hur de får hjälp, måste alltid barnets bästa vara i fokus.

11. Rätten till liv, överlevnad och utveckling

Sverige behöver bli bättre på att hjälpa barn som mår dåligt så att inget barn dör för tidigt.

12. Respekt för barnets åsikter

Barns åsikter ska alltid vara viktiga när det gäller beslut som påverkar dem, och det ska vara enkelt för barn att säga vad de tycker.

13. Medborgarskap

Barn som inte har något land att kalla sitt eget ska lätt kunna bli svenska medborgare och få hjälp med att få ett medborgarskap.

14. Rätt till privatliv och tillgång till lämplig information

Det ska finnas regler som skyddar barn på internet och ser till att de får bra och säker information online.

15. Tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Inget barn ska utsättas för grym behandling eller bestraffning, och Sverige ska se till att barn inte hålls i ensamhet eller fastspända.

16. Övergrepp och vanvård

Barn som blir dåligt behandlade eller utsatta för våld ska få hjälp och skydd utan att behöva be om lov från sina föräldrar.

17. Våld mot barn, inklusive sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp

Sverige måste bli bättre på att stoppa alla former av våld mot barn och ge dem bättre skydd och hjälp när barn har blivit utsatta.

18. Skadliga sedvänjor

Sverige ska arbeta hårt för att stoppa skadliga traditioner som tvingade äktenskap och könsstympning, och ge barn rätt stöd och skydd.

19. Familjemiljö

När föräldrar inte är överens om vad som är bäst för barnet, måste barnens egna åsikter och behov vara viktigare än de vuxnas behov och åsikter.

20. Barn som berövats sin familjemiljö

Barn som bor på andra platser än hemma måste vara trygga, få bra vård och stöd, och kunna påverka beslut om var de ska bo.

21. Barn till frihetsberövade föräldrar

Kommunerna ska ge extra stöd och information till barn som har föräldrar i fängelse, och se till att de kan träffa sina föräldrar regelbundet.

22. Barn med funktionsnedsättning

Barn med funktionsnedsättning ska alltid få vara med och säga vad de tycker, få bra stöd och hjälp, och skolor ska ha fler stödlärare och utbildning för att hjälpa dem på bästa sätt.

23. Hälsa och hälso- och sjukvård

Alla barn, särskilt de som har det svårt, ska få bra och snabb sjukvård. Familjer ska också få veta hur viktigt det är med amning.

24. Psykisk hälsa

Barn som inte mår bra eller är oroliga ska få snabb och bra hjälp på det sätt som barnet vill. Det är viktigt att jobba för att barn inte ska få psykiska problem och att mediciner ges med omsorg.

25. Ungdomshälsa

Ungdomar behöver bra utbildning om sex och hälsa och stöd för att hantera problem med droger, alkohol eller internetberoende.

26. Klimatförändringens påverkan på barns rättigheter

Sverige ska tänka på barns behov när de gör klimatåtgärder, lära barn om klimatförändringar i skolan och se till att miljöarbete inte skadar barns rättigheter.

27. Levnadsstandard

Sverige ska hjälpa familjer med barn som har det svårt och se till att alla barn har bra boende och inte blir vräkta. Det är viktigt att samla information om barn som bor på gatan eller i tillfälliga boenden.

28. Utbildning, inklusive yrkesutbildning och yrkesvägledning

Alla barn ska få en bra utbildning oavsett bakgrund, och skolor ska ha tillräckliga resurser och stöd för att hjälpa alla barn att lära sig och må bra.

29. Förskola

Alla förskolor ska vara bra och ha tillräckligt med förskollärare så att alla barn får en bra start på sin utbildning.

30. Utbildning i mänskliga rättigheter

Elever, lärare och skolpersonal ska få bra utbildning så att de kan undervisa om detta på ett bra sätt och använda material som hjälper barn att förstå och respektera olika kulturer och bakgrunder.

31. Vila, fritid, rekreation och kulturell och konstnärlig verksamhet

Flickor, barn med funktionsnedsättningar, asylsökande, migranter och barn från olika bakgrunder ska ha lika möjlighet att vara med i sport och kulturella aktiviteter.

Mobbning och övergrepp inom idrotten måste stoppas, och barn ska få vara med och bestämma om fritidsaktiviteter och kulturella evenemang.

32. Barn som är asylsökande, flyktingar och migranter, inklusive ensamkommande barn

Barn som söker skydd i Sverige ska alltid få hjälp och stöd snabbt. Det ska vara lättare att återförenas med sin familj och barn ska inte låsas in. Ensamma barn ska få en bra vuxen att ta hand om dem, och om barn försvinner under asylprocessen ska man snabbt hitta dem och skydda dem. Barn från Ukraina ska kunna hålla kontakten med sina familjer.

33. Rättskipning för unga lagöverträdare

Barn som begår brott ska alltid ha bra tillgång till sina rättigheter och bli behandlade bra. Straffmyndighetsåldern ska vara kvar vid 15 år, och det behövs fler specialutbildade personer som jobbar med barn i rättssystemet. Istället för att straffa barn med fängelse bör man använda andra sätt, som terapi eller samhällstjänst. Om barn måste vara i häkte ska det vara kort och barn ska inte vara ensamma för länge. Barn ska få veta sina rättigheter och få bra juridisk hjälp.

1. Lagstiftning

Kommittén tycker att det är bra att Sverige har lagt till barnkonventionen i sin lag och har kollat på om de andra lagar stämmer överens med barnkonventionen. De rekommenderar att Sverige gör följande:

1. Ändra de lagar som inte följer barnkonventionen och se till att konventionen alltid är viktigare än andra lagar eller regler.
2. När nya lagar ska tas fram måste man tänka på barnens rättigheter från början. De ska också hitta bra sätt för barn att vara med och påverka lagarna som handlar om deras liv.

2. Samordning

Kommittén föreslår att Sverige gör följande:

1. Skapa en speciell myndighet på nationell nivå som ska se till att konventionen följs ordentligt överallt i landet.
2. Stötta samarbete mellan lokala myndigheter för att se till att det finns mer och bättre stöd till barn.

3. Resursfördelning

Kommittén påminner om att budgeten ska användas för att stötta barns rättigheter. De rekommenderar att Sverige gör följande:

1. Ser till att det finns ett system för att följa upp hur pengar till barn används i hela landet.
2. Det ska finnas särskilda pengar i budgeten för barn som har det svårt, som barn med funktionsnedsättningar, barn från minoritetsgrupper, barn som lever i fattigdom, och barn som är asylsökande, flyktingar eller migranter. De här pengarna får inte försvinna ens om det är ekonomisk kris.
3. Se till att sättet som budgeten bestäms är öppet så att olika personer, även barn, kan vara med och säga vad de tycker.

4. Datainsamling

Kommittén är orolig över att vi inte har tillräckligt med information om barn som har olika behov, till exempel barn med funktionsnedsättningar, barn från olika etniska grupper, barn med olika bakgrunder, eller barn som är nya i landet. De tycker att Sverige borde göra följande:

1. Förbättra hur vi samlar in information om barn, så att vi har koll på olika saker som ålder, kön, funktionsnedsättning, var barn bor, deras etniska bakgrund och hur deras familjer har det. Detta gör att vi bättre kan förstå och hjälpa barn, speciellt de som har det svårt.
2. Bättre samla in och förstå information om barn som blir diskriminerade, barn med funktionsnedsättningar, barn som inte har något land de tillhör, och barn som har det svårt ekonomiskt eller utsätts för våld och övergrepp.
3. Se till att informationen delas på ett bra sätt mellan olika myndigheter, personer och organisationer som arbetar med barn. Detta hjälper till att skapa bra politik och projekt som förbättrar barns rättigheter.

5. Oberoende övervakning

Kommittén tycker det är bra att det har skapats ett Institut för mänskliga rättigheter 2022, men de är fortfarande bekymrade över att Barnombudsmannen inte kan ta emot klagomål direkt från barn, och det är krångligt att lämna in klagomål på vissa ställen. Dessutom påverkas Barnombudsmannen av att regeringen försöker bestämma vad Barnombudsmannen ska göra, genom att ge pengar till särskilda saker.

Kommittén rekommenderar att Sverige:

1. Ger Barnombudsmannen får tillräckligt med pengar för att se till att barnkonventionen om barns rättigheter följs.
2. Ser till att Barnombudsmannen får ta emot och arbeta med klagomål från barn på ett sätt som är enkelt och vänligt för barn.
3. Gör det lättare för barn att lämna in klagomål där det redan går och ser till att alla barn vet att de kan göra det och får det stöd de behöver.
4. Fortsätter att se till Barnombudsmannens får bestämma över sitt arbete och ser till att uppdrag bara ges efter samtal med Barnombudsmannen.

6. Spridning, upplysning och utbildning

Kommittén rekommenderar att Sverige gör följande:

1. Fortsätt att arbeta med att alla människor i Sverige ska ha mer kunskap om barns rättigheter. Det kan göras genom att sprida material som är lätt att förstå för barn och genom att uppmuntra barn att delta aktivt i olika aktiviteter.
2. Säkerställ att alla som arbetar med barn får utbildning om barns rättigheter.

7. Internationellt samarbete

Kommittén berömmar Sverige för att man länge har gett bistånd till andra länder för att de ska få det bättre och uppmuntrar Sverige att:

1. Det ska bli mer arbete för barns rättigheter i det stöd som ges till andra länder.
2. Genomföra granskningar för att se hur det internationella arbetet påverkar barns rättigheter.

8. Barns rättigheter och näringslivet

Kommittén tycker att det är bra att Sverige har en plan för företag och mänskliga rättigheter, men de är oroliga över att företag inte alltid hålls ansvariga när de kränker barns rättigheter. De rekommenderar att Sverige:

1. Skapar tydliga regler för företag som arbetar i eller från Sverige. Dessa regler ska hjälpa till att hitta och stoppa verksamheter som kan skada barns rättigheter, till exempel vid produktion av bensin och liknande.
2. Skapar system för att kontrollera och utreda när företag bryter mot barns rättigheter. Detta ska hjälpa till att se till att företag hålls ansvariga.
3. Kräver att företag noggrant bedömer och redovisar hur deras verksamhet påverkar miljön, hälsan och barns rättigheter, samt vad de planerar att göra för att åtgärda dessa påverkan.

9. Icke-diskriminering

Kommittén är glad att Sverige har en plan för hbtqi-personers rättigheter, men de är bekymrade över flera saker:

1. Sverige har inte tillräcklig information om hur barn diskrimineras baserat på deras ålder, trots att det är förbjudet enligt lagen om diskriminering.
2. Barn som är i svåra situationer utsätts fortfarande för diskriminering, som rasistiska uttalanden, våld och mobbning.
3. Det finns stora skillnader mellan olika områden när det gäller tillgång till bra sjukvård, sociala tjänster, utbildning och rättssystemet.

Kommittén rekommenderar att Sverige:

1. Samlar in data om diskriminering av barn baserat på ålder för att förstå och åtgärda åldersdiskriminering.
2. Genomför speciella åtgärder och program för att motverka rasism och främlingsfientlighet bland barn, och att kämpa mot diskriminering av barn i svåra situationer, som barn med funktionsnedsättning, barn från olika etniska grupper, och barn som är asylsökande eller flyktingar.
3. Skapar kampanjer för att förändra sociala normer och beteenden som leder till diskriminering, särskilt när det gäller etnicitet, migrationsstatus, funktionsnedsättning, religion, sexuell läggning och könsidentitet.
4. Hanterar skillnader mellan kommuner för att se till att alla barn får lika tillgång till bra utbildning, boende och skydd mot våld och diskriminering.
5. Förbättrar lagen mot diskriminering och gör det lättare för barn att klaga på diskriminering, samt ser till att klagomål utreds på rätt sätt.

10. Barnets bästa

Kommittén rekommenderar att Sverige gör följande:

1. Se till att alltid sätta barnets bästa i fokus när det gäller alla beslut och program, som föräldrars vårdnad, när man inte kan bo kvar hemma, unga lagöverträdare, asyl och stöd till barn som är brottsoffer eller vittnen.
2. Ändra lagarna så att det blir tydligare hur man ska bestämma vad som är bäst för barnet i utlänningslagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, i enlighet med barnrättsutredningen.
3. Ge vägledning och utbildning till alla som är ansvariga för att avgöra vad som är bäst för barnet, så att barnets intresse alltid tas på allvar.

11. Rätten till liv, överlevnad och utveckling

Kommittén rekommenderar att Sverige:

1. Förbättrar arbetet för att förhindra självmord bland barn, särskilt barn med funktionsnedsättning, barn som inte identifierar sig med det kön de fick vid födseln, transpersoner och ensamkommande asylsökande barn.
2. Skapar arbetsgrupper som består av olika myndigheter för att granska dödsfall bland barn och förbättra arbetet med att förebygga sådana tragedier.

12. Respekt för barnets åsikter

Kommittén har märkt att barns åsikter inte alltid tas på allvar när beslut fattas som påverkar dem. Här är vad de rekommenderar att Sverige gör:

1. Se till att alla barn kan säga vad de tycker och att deras åsikter räknas när beslut ska tas om saker som berör barnet, t ex i domstolar, om man söker asyl, om det är dåligt hemma eller om man inte kan bo hemma, utan att behöva föräldrars tillstånd.
2. Ändra lagarna så att man alltid lyssnar på barns åsikter i dessa beslut. Det betyder att man måste ta bort undantag som gör att barns åsikter inte alltid räknas.
3. Införa system i alla kommuner, som ungdomsråd, för att se till att barn får vara med och påverka beslut på lokal nivå.
4. Se till att alla barn, särskilt de som har det svårt, kan vara delaktiga i familjen, skolan, samhället och vid beslut på kommunal och nationell nivå.
5. Ge alla som jobbar med barn, till exempel i rättssystemet, utbildning om att barns åsikter ska höras och tas på allvar.

13. Medborgarskap

Kommittén är glad att Sverige har ändrat lagen så att vissa barn som inte har något land att kalla sitt eget kan bli svenska medborgare. Men de är fortfarande oroliga för att lagen är för svår för vissa barn, särskilt för de som inte får bo i Sverige, de som är födda i andra länder, och de som inte vet vilket land de kommer från. De föreslår att Sverige:

1. Gör en tydlig plan för att ta reda på om barn är utan ett land, så att dessa barn kan få den hjälp de behöver.
2. Ser till att barn som annars inte skulle ha ett land automatiskt blir svenska medborgare när de föds.
3. Gör det lättare för barn som inte har uppehållstillstånd, är födda i andra länder eller har okänt medborgarskap att bli svenska medborgare.

14. Rätt till privatliv och tillgång till lämplig information

Kommittén påminner om att de tidigare sagt hur viktigt det är att tänka på barns rättigheter när det gäller internet och den digitala miljön. De rekommenderar att Sverige:

1. Gör reglerna bättre för att skydda barns rättigheter och säkerhet på nätet.
2. Ser till att lagarna om att få information och använda internet skyddar barn från farliga saker på nätet.
3. Fortsätter att hjälpa barn, lärare och familjer att lära sig mer om hur man använder digital teknik på ett bra och säkert sätt.

15. Tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Kommittén är mycket oroad över att tvång som inlåsning i ensamhet och fastspänning fortfarande används på barn på ställen där barnen kan bo när de inte kan bo kvar hemma. De rekommenderar att Sverige gör följande:

1. Ändrar lagstiftningen så att inlåsning i ensamhet och fastspänning av barn på sådana ställen blir helt förbjudet. Dessutom ska all personal få utbildning i sätt att ta hand om barn utan att använda tvång.
2. Ser till att barn har tillgång till hemliga och barnvänliga sätt att rapportera om problem och klagomål, särskilt på ställen där barn kan bo när de inte kan bo hemma.

16. Övergrepp och vanvård

Kommittén är glad över att Sverige har en ny plan för att stoppa våld mot barn, men de är oroliga för att socialtjänsten inte har tillräckligt med pengar och att de inte alltid hanterar problem på samma sätt. De rekommenderar att Sverige gör följande:

1. Ändra lagen så att barn under 15 år som har blivit dåligt behandlade, bland annat av sina föräldrar, kan få hjälp från socialtjänsten utan att behöva be om lov från sina föräldrar. Barnens åsikter ska också tas på allvar när det handlar om deras vård.
2. Se till att socialtjänsten och andra som hjälper barn som blivit utsatta för våld har tillräckligt med pengar för att kunna hjälpa barnen ordentligt.

17. Våld mot barn, inklusive sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp

1. Kommittén är glad över den nya planen för att stoppa våld mot barn, men de är mycket bekymrade över flera saker:
2. Mycket våld mot barn: Det är fortfarande mycket våld mot barn, inklusive sexuellt våld, våld som handlar om kön, och våld på internet.
3. Få anmälningar och låga straff: Det är få som anmäler sexualbrott mot barn och personer som döms för sexualbrott mot barn får låga straff.
4. Särskilt utsatta grupper: Flickor, barn med funktionsnedsättningar, barn som inte bor hemma, och barn som inte har så mycket pengar är extra utsatta för våld.
5. Våld i tvångsvård: Det finns rapporter om våld och sexuellt våld mot barn som vårdas på ställen där de är inlåsta.
6. Brist på samarbete och stöd: Det finns inte en bra lagstiftning för att alla som hjälper våldsoffer ska samarbeta och följa samma regler, och inte alla barn får den specialhjälp de behöver.

Personer som jobbar med barn behöver mer kunskap: De som jobbar med barn har inte alltid tillräckligt med kunskap för att hitta och hantera våld mot barn på rätt sätt.

FORTSÄTTER PÅ NÄSTA SIDA

17. Våld mot barn, inklusive sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp

Kommittén rekommenderar Sverige att:

1. Göra en plan: Skapa en plan som kämpar mot våld och se till att den innehåller speciella åtgärder för flickor, barn med funktionsnedsättningar, barn som inte har så mycket pengar, barn som är migranter, och barn i minoriteter. Planen ska också ha tillräckligt med hjälpmedel och ta ett helhetsgrepp på sexuellt våld.
2. Ge barn möjlighet att rapportera: Se till att barn kan rapportera våld och övergrepp anonymt och på ett sätt som är anpassat för dem, och uppmuntra barn att använda dessa system.
3. Utredda och straffa brott: Säkerställa att alla fall av våld mot barn, både hemma och utanför hemmet, utreds ordentligt och att brottslingar får straff som passar brottets allvar.
4. Samordna stöd och kvalitetsstandarder: Införa lagar för att säkerställa att alla som hjälper barn som utsatts för brott samarbetar och följer samma standarder.
5. Ge snabb hjälp och information: Säkerställa att barn som varit med om våld får snabb information och hjälp för att återhämta sig och inte utsätts för ytterligare skada.
6. Öka medvetenheten och utbildningen: Stärka utbildning och kampanjer för att lära allmänheten, lärare, vårdpersonal, socialarbetare och andra som arbetar med barn om våld och övergrepp. Se till att personer som jobbar med barn får utbildning om hur man hanterar våld mot barn.
7. Samla och analysera information: Samla in och analysera information om våld mot barn för att kunna använda denna information för att förbättra planen och se hur väl den fungerar.

18. Skadliga sedvänjor

Kommittén är glad över att det har införts nya lagar som förbjuder att barn inte ska tvingas att gifta sig och hedersrelaterade brott, men de är fortfarande oroliga över flera saker:

1. Barn som tvingas gifta sig och könsstympning: Det är fortfarande många barn som tvingas att gifta sig och det är många flickor som könsstympas, och det är få som döms för dessa brott.
2. Behov av mer hjälpmedel och utbildning: Det behövs mer hjälpmedel för att stoppa att barn tvingas gifta sig och könsstympning. Det behövs också mer utbildning för att lära personer som arbetar med barn att känna igen och hjälpa barn som kan vara i fara.
3. Rapportering och rättsliga åtgärder: Det behövs mer rapportering om barn som tvingas att gifta sig och könsstympning, och det måste bli lättare för myndigheterna att ta itu med brotten.
4. Behandling av intersexuella barn: Det ska inte göras medicinska eller kirurgiska ingrepp på intersexuella barn innan de är tillräckligt gamla för att själva ge sitt godkännande. Det ska också finnas bra stöd och hjälp för dessa barn och deras familjer.
5. Stöd och rättvisa för intersexuella barn: Barn som fått onödiga medicinska ingrepp ska få hjälp och ersättning, och de ska kunna söka rättvisa även om det har gått lång tid.

FORTSÄTTER PÅ NÄSTA SIDA

18. Skadliga sedvänjor

Kommittén rekommenderar att:

- Öka hjälpmedel mot barn som tvingas att gifta sig och könsstympning: Satsa mer på kampanjer för att informera om riskerna, ge stöd till de som drabbats och utbilda personer som kan hjälpa barn i fara.
- Fler rapporter och rättsliga åtgärder: Rapportera mera om barn som tvingas att gifta sig, om könsstympning och om andra dåliga vanor till staten och gör så att personer som gör dessa brott straffas.
- Skydda intersexuella barn: Ingen medicinsk eller kirurgisk behandling ska göras på intersexuella barn utan deras eget godkännande. Ge dem och deras familjer bra stöd och rådgivning.
- Stöd och ersättning: Intersexuella barn som fått onödiga medicinska behandlingar ska få ersättning, hjälp och rättvisa, och barnens möjlighet att få rättvisa ska inte hindras av att lång tid passerar.

19. Familjemiljö

Kommittén är orolig över att reglerna för relationen mellan barn och föräldrar inte alltid tar hänsyn till vad barnen själva tycker och behöver. Här är vad de rekommenderar:

1. **Göra reglerna bättre för barnen:** Titta på lagarna så att barnens rättigheter tas på allvar när föräldrar inte är överens om vad som är bäst för barnet. Det betyder att barn ska få säga vad de tycker och kanske även ha en speciell person som hjälper dem att berätta vad de vill.
2. **Lyssna på barnens åsikter:** När det ska bestämmas var barnet ska bo eller hur mycket tid det ska spendera med varje förälder, måste barnens åsikter beaktas. Det är viktigt att personer som jobbar med detta vet hur man pratar med barn och förstår deras känslor och upplevelser. Det gäller också att rättssystemet kan ta rätt beslut som verkligen är bäst för barnet, speciellt om det finns våld eller övergrepp inblandat.

20. Barn som berövats sin familjemiljö

Kommittén vill att Sverige tänker på några viktiga saker när det gäller barn som bor på andra platser än sitt hem. Här är vad de rekommenderar:

1. Lyssna på barnen: Se till att barnen får säga vad de tycker när det gäller beslut om var de ska bo. Det ska också finnas sätt för barnen att rapportera om något går fel eller om de blir utsatta för våld eller hot. Beslut som rör var barn ska bo ska regelbundet omprövas.
2. Förbättra säkerheten: Se till att det är tryggt för barn som bor på institutionerna och få den hjälp de behöver se till att personalen inte får använda våld av tvång eller våld. Det betyder att Sverige ska se till att regler följs och att ingen ska bli behandlad dåligt eller med våld. Vi ser också till att varje barn får den vård som passar just dem, som att kunna prata med en psykolog om de mår dåligt.
3. Stärka personalen: Anställ fler personer som jobbar med barn och familjer, och se till att de är välutbildade och vet hur man möter barnens specifika behov. Det är viktigt att personalen respekterar barnens åsikter.
4. Ge tillräckliga resurser: Se till att socialtjänsten får tillräckligt med pengar, teknik och personal så att de kan göra ett bra jobb. Förbättra samarbetet med skolor och sjukvård.
5. Förbättra familjevård: Ge små barn möjlighet att bo hos familjer istället för på institutioner, och se till att familjehem får bra stöd och utbildning. Kontrollera också regelbundet hur det går för barnen som flyttar tillbaka till sina familjer efter att ha bott någon annanstans.
6. Hjälpa att klara sig själv: Ge barnen som lämnar institutioner utbildning och möjlighet att lära sig färdigheter så att de kan klara sig själva och bo självständigt när de blir äldre.

21. Barn till frihetsberövade föräldrar

Kommittén tycker att det är viktigt att kommunerna blir bättre på att hjälpa barn som har föräldrar i fängelse. De rekommenderar att kommunerna ska:

1. Ge mer information och stöd: Hjälpa barnen med att förstå vad som händer och ge dem stöd så att de inte känner sig ensamma.
2. Hålla kontakten med föräldrarna: Se till att barnen kan träffa sina föräldrar regelbundet, även om föräldrarna är i fängelse, så att de kan fortsätta ha en bra relation.

22. Barn med funktionsnedsättning (artikel 23)

Kommittén rekommenderar att Sverige gör följande för att hjälpa barn med funktionsnedsättning:

1. Hörs och får stöd: Se till att barn med funktionsnedsättning alltid får chans att framföra sin åsikt när beslut tas om deras liv. De ska också få det stöd de behöver för att kunna uttrycka sig, och det ska vara tydligt för dem varför vissa beslut fattas.
2. Få hjälp och stöd: Ge bättre stöd för barn med funktionsnedsättning så att de kan delta i aktiviteter och utvecklas. Det betyder att de ska ha tillgång till personlig assistans, rehabilitering och specialhjälpmedel.
3. Fler stödlärare och utbildning: Öka antalet stödlärare i skolorna och hjälp föräldrar, lärare och andra vuxna att förstå vad barn med funktionsnedsättning behöver. Detta hjälper till att skapa en skola där alla barn får vara med och lära sig på sina egna sätt.

23. Hälsa och hälso- och sjukvård

Kommittén rekommenderar att Sverige ska göra följande för att hjälpa barn och familjer:

1. Bättre vård för alla barn: Se till att alla barn, särskilt de som har det svårt eller inte har det bra, som barn i familjehem, barn som kommer från familjer med tuff ekonomi, barn som söker skydd och har flytt från ett annat land, och barn som inte känner sig som det kön de fick vid födseln, får effektiv och snabb hälso- och sjukvård. Det kan göras genom att utbilda läkare och sjuksköterskor hur de bäst kan hjälpa alla barn.
2. Viktigt med amning: Hjälp familjer att förstå hur viktigt det är med amning och se till att reglerna för hur modersmjölkersättning marknadsförs följs. Detta hjälper till att säkerställa att amning inte påverkas negativt av marknadsföring av ersättningsprodukter.

24. Psykisk hälsa

Kommittén är orolig över att många barn känner sig väldigt ledsna, oroliga eller gör sig själva illa, och att det ibland tar lång tid att få hjälp för dessa problem. Här är vad de rekommenderar:

1. Bättre hjälp för barn med psykiska problem:

- Se till att det finns bra hjälp på skolor för barn som mår dåligt.
- Ha fler experter, som barnpsykologer och psykiatriker, som kan hjälpa barn snabbt.
- Gör så att hjälpen är anpassad för alla barn, inklusive särskilda behov hos flickor, barn som är nya i Sverige, barn med funktionsnedsättning, och barn som inte känner sig som det kön de föddes som.

2. Förebygga problem:

- Investera i saker som kan stoppa barn från att må dåligt i framtiden och ta reda på varför de mår dåligt.
- Se till att barn får vara med och påverka hur hjälpinsatserna ska utformas så att de verkligen är till nytta för dem.

3. Säker läkemedelsanvändning:

- Se till att mediciner för ångest, depression och liknande bara ges om det verkligen är nödvändigt och efter att ha noga bedömt vad som är bäst för barnet.
- Informera både barn och föräldrar om andra sätt att må bättre och om eventuella biverkningar av medicinerna.

4. Stödja föräldrar:

- Ge föräldrar till barn som mår dåligt utbildning och stöd, och erbjud regelbundna besök hemma för att hjälpa dem förstå och stödja sina barn bättre.

25. Ungdomshälsa

Kommittén säger att det är viktigt att barn får bra utbildning om sex och hälsa och att man måste hjälpa ungdomar som har problem med droger, alkohol, spel eller internet. Här är vad de rekommenderar:

1. Bra utbildning om sex och hälsa:

- Se till att barn får undervisning som passar deras ålder om hur man är trygg med sin kropp, vad jämställdhet och HBTQI betyder, och hur man förebygger våld.

2. Förebygga och hantera drog-, alkohol- och tobaksanvändning:

- Arbeta hårdare för att förhindra att ungdomar använder droger, alkohol och tobak, särskilt i skolor.
- Tidigt identifiera ungdomar som behöver hjälp och se till att de får rätt behandling.

3. Stödja ungdomar med nätberoende:

- Ge hjälp och stöd till ungdomar som har problem med datorspel, spel eller andra former av beroende på nätet.

26. Klimatförändringens påverkan på barns rättigheter

Kommittén säger att det är bra att Sverige har minskat sina växthusgasutsläpp och har bra planer för att hantera klimatförändringar. Men de rekommenderar att Sverige gör följande:

1. Tänk på barns rättigheter när det gäller klimat:

- Se till att alla klimatåtgärder och program inte bara handlar om att skydda miljön, utan också att barns behov och åsikter beaktas.

2. Lär barn om klimatförändringar i skolan:

- Hjälp barn att förstå och vara förberedda på klimatförändringar genom att lägga till ämnet i skolans läroplaner och lärarutbildningar.

3. Ta ansvar för miljöpåverkan utomlands:

- Vidta åtgärder för att se till att när Sverige har affärer eller samarbeten med andra länder när det gäller miljöpåverkan, så påverkar de inte barns rättigheter negativt.

27. Levnadsstandard

Kommittén är glad över att Sverige har gjort framsteg för att minska barnfattigdomen, men har några rekommendationer för att göra ännu mer:

1. Förbättra levnadsstandarderna för alla barn:

- Se till att alla barn har en bra levnadsstandard genom att ge mer stöd till familjer med ensamstående föräldrar, asylsökande barn, barn utan uppehållstillstånd och barn till utländska föräldrar.
- Utveckla åtgärder för att förhindra att familjer blir hemlösa och ge snabb hjälp med boende och andra stödåtgärder till familjer som behöver det.

2. Skapa bra boenden för barn:

- Se till att alla kommuner har bra tillfälliga boenden för barn som behöver det och att inga barn bor på sådana boenden längre än 14 dagar. Barn ska snabbt få flytta till ett mer permanent boende.

3. Förhindra vräkning av barn:

- Förhindra att barn blir vräkta från sina hem och se till att deras situation hanteras på bästa sätt.

4. Samla och publicera statistik:

- Samla in och dela statistik om antalet barn som bor på gatan eller på tillfälliga boenden och vidta åtgärder för att möta deras behov på rätt sätt.

28. Utbildning, inklusive yrkesutbildning och yrkesvägledning

Kommittén är glad att se att Sverige jobbar för att alla barn ska få bra utbildning, men är fortfarande orolig för att det finns skillnader i hur bra utbildningen är och att vissa barn inte alltid blir rättvist behandlade i skolan. Här är vad de rekommenderar:

1. Ge alla barn lika chans till bra utbildning:

- Se till att barn från olika grupper, som de som är asylsökande, flyktingar, barn som bor i särskilda hem, och barn som kommer från familjer med tuff ekonomi, alla får gå i bra skolor. Det betyder att även skolor som inte drivs av staten ska ha regler och kontroller för att vara rättvisa.
- Gör så att alla barn måste gå i grundskola och gymnasium, även de som är asylsökande eller saknar papper.

2. Minska skolfrånvaro och avhopp:

- Jobba på att förstå varför barn slutar skolan eller inte går till skolan och skapa planer för att hjälpa dem att stanna kvar. Samla in information om barn som inte går till skolan så att du kan se hur Sverige kan förbättra situationen.

3. Skapa en bra skolmiljö för barn med särskilda behov:

Se till att alla barn med funktionsnedsättningar får den hjälp de behöver i skolan, till exempel genom att ha speciallärare och anpassa undervisningen så att den passar alla.

FORTSÄTTER PÅ NÄSTA SIDA

28. Utbildning, inklusive yrkesutbildning och yrkesvägledning

- Förbättra skolor med rätt resurser:
 - Ge skolor tillräckligt med pengar och personal för att hjälpa alla barn, så att ingen blir utsatt för orättvisor eller diskriminering.
- Ge flerspråkig och kulturell utbildning:
 - Se till att barn från olika bakgrunder, som migranter, romska barn och samiska barn, får bra utbildning som också tar hänsyn till deras språk och kultur.
- Bekämpa våld och mobbning i skolan:
 - Arbeta för att stoppa mobbning, nätmobbning och sexuella trakasserier i skolan. Det betyder att ha bra sätt att upptäcka och stoppa sådant, lära lärare att hantera det, och se till att alla barn förstår hur skadligt det är med våld och mobbning.
- Lär lärarna att hantera våld på rätt sätt:
 - Ge lärarna utbildning om hur de ska hantera störningar och våld i skolan, och se till att lärare använder det på rätt sätt.
- Involvera barn i utbildningsbeslut:
 - Se till att barn och ungdomar får vara med och forma hur utbildningen ska se ut.

29. Förskola

Kommittén tycker att det är viktigt att alla förskolor ska vara bra och att det ska finnas tillräckligt med lärare. De rekommenderar att Sverige gör följande:

- Ser till att alla förskolor håller samma höga standard, så att alla barn får en bra start på sin utbildning, oavsett vilken förskola de går på. Ser till att det finns tillräckligt med förskollärare på alla förskolor. Använd gärna kreativa sätt för att göra förskolläraryrket mer attraktivt, så att fler vill bli förskollärare och stanna kvar i yrket.

30. Utbildning i mänskliga rättigheter

Kommittén tycker att Sverige ska göra följande:

- Se till att alla skolor lär ut om barns rättigheter och viktiga principer, och att detta ingår i skolans läroplan. Lärare och skolpersonal ska också få utbildning om detta.
- Ge lärare den hjälp de behöver för att kunna undervisa om barns rättigheter på ett bra sätt.
- Skapa och använd läromedel som hjälper barn att förstå mänskliga rättigheter och som uppmuntrar till respekt för olika kulturer, kön, bakgrunder med mera.

31. Vila, fritid, rekreation och kulturell och konstnärlig verksamhet

Kommittén rekommenderar Sverige att:

- Ska se till att flickor, barn med funktionsnedsättningar, är asylsökande, migranter, från familjer som har tuff eller bor på landsbygden, kan delta i sport, fritidsaktiviteter, och kulturella och konstnärliga aktiviteter på ett säkert och lättillgängligt sätt.
- Arbeta för att stoppa mobbning och övergrepp inom idrotten. Utred alla rapporter om sådana problem snabbt och se till att riksidrottsförbundet får tillräckliga resurser för att hantera detta i alla områden.
- Låt barn vara med och planera och besluta om politik som handlar om fritidsaktiviteter, lek och kulturella evenemang.

32. Barn som är asylsökande, flyktingar och migranter, inklusive ensamkommande barn

Vad Kommittén säger om barn som söker skydd i Sverige:

Kommittén är glada över att Migrationsverket jobbar bra med att ta hänsyn till vad som är bäst för barn när de söker skydd, men de är också oroliga över några förändringar i lagen som gör det svårare för familjer att vara tillsammans och få hjälp. Kommittén är också orolig för att de 33 förslag som finns i Tidöavtalet (De partier som samarbetar i regeringen) kan göra det svårare för barn som söker asyl, är flyktingar eller migranter.

Här är vad kommittén rekommenderar:

- När man bestämmer om barn som söker skydd, se till att alltid tänka på vad som är bäst för just det barnet. Barnets egna tankar och åsikter ska också vara viktiga, och det ska gå att förstå om barnet har en särskild anledning till att vilja stanna eller flytta under migrationsprocessen. Om ett barn är åtskilt från sina föräldrar och har haft det svårt, ska det inte skickas tillbaka med sina föräldrar om dessa har gjort något fel.
- Se till att barn som söker skydd och har flytt från ett annat land, särskilt de som är ensamma, får hjälp så snabbt som möjligt med psykologiskt stöd, sjukvård och annat de behöver.
- Barn ska inte låsas in på grund av sin egen eller sina föräldrars situation. Man ska alltid tänka på barnets bästa och familjens rättigheter när man fattar beslut om att låsa in barn.

FORTSÄTTER PÅ NÄSTA SIDA

32. Barn som är asylsökande, flyktingar och migranter, inklusive ensamkommande barn

- Om det är osäkert hur gammalt ett barn är, ska man göra en noggrann bedömning som också kollar på barnets känslomässiga utveckling. Resultatet av denna bedömning ska kunna överklagas om det behövs.
- Gör det lättare för barn att återförenas med sina familjer, till exempel genom att ta bort regler som gör det svårt att ansöka om detta. Det ska inte ta längre än 3 månader att hantera processen.
- När ett barn är ensamt och söker skydd i Sverige, måste de snabbt få en bra vuxen som kan ta hand om dem och ge dem det stöd de behöver.
- Om ensamma barn försvinner under asylprocessen, måste man snabbt ta reda på var de är, straffa de som har gjort fel och skydda barnen från att bli utnyttjade.
- Se till att barn från Ukraina kan hålla kontakten med sina familjer och samarbeta med hjälparorganisationer för att underlätta detta.

33. Rättskipning för unga lagöverträdare

- Kommittén är orolig över några saker som händer just nu:
- Straffmyndighetsålder: Det finns planer på att sänka åldern när barn kan börja straffas för brott, vilket betyder att yngre barn skulle kunna straffas på samma sätt som vuxna. Kommittén tycker att åldern bör vara kvar vid 15 år.
- Specialiserade personer: Det finns inte tillräckligt med domare och åklagare som är speciellt utbildade för att jobba med barn. Kommittén tycker att alla som jobbar med barn i rättssystemet bör vara extra bra på att förstå och hjälpa barn.
- Förebygga brott: Sverige behöver en plan för att stoppa ungdomar från att göra brott, speciellt organiserad brottslighet. Barn och deras familjer ska kunna få stöd tidigt i livet, så att de inte riskerar att hamna på fel väg.
- Alternativa åtgärder: Istället för att barn ska dömas i domstol eller sättas i fängelse, bör vi använda andra sätt som är snällare och mer hjälpsamma, som att ge dem möjlighet att gå på terapi, få hjälp med sina problem, eller göra samhällstjänst.
- Häktning: Om ett barn måste låsas in innan de har dömts för ett brott (det som kallas häktning), ska det vara för så kort tid som möjligt. Man ska också se till att barn inte är där längre än nödvändigt och barn får inte vara ensamma i sitt rum under för lång tid.
- Barnens rättigheter: När barn är i kontakt med polisen eller domstolar, ska de snabbt få veta vad som händer och få veta sina rättigheter på ett sätt som barnet förstår. När vuxna behöver söka igenom barnets kläder eller rum, måste det finnas en bra anledning. Sverige måste också se till att barnet får berätta om vad hen tycker och tänker under hela tiden barnet är i en rättsprocess.